

JAFNRÆÐI • JÁKVÆÐNI
TRAUST • VIRÐING

Skútustaðahreppur

Pistill sveitarstjóra

Sveinn Margeirsson

28. nóvember 2020

Kæru Mývetningar nær og fjær! Pistill sveitarstjóra er að þessu sinni helgaður fjárhagsáætlun Skútustaðahrepps 2021-2024. Þar er lagt upp með fjárfestingu í þróun samfélagsins á aðhaldstímum.

Markmið

Fjárhagsáætlun er unnin út frá markmiðum um jafnvægi á milli viðspyrnu samfélagsins og rekstrarniðurstöðu sveitarfélagsins. Lögð hefur verið áhersla á að verja mannauð sveitarfélagsins, en að sama skapi draga úr öðrum rekstrarkostnaði svo sem kostur er. Fjárfestingar og áherslur í rekstri miða að uppbyggingu innviða sem treysta samkeppnishæfni til lengri tíma og aukinni nýsköpun, samhliða því að sveitarfélagið sé í fararbroddi í umhverfisvernd og baráttu við loftslagsbreytingar.

Rekstur sveitarfélagsins er afar krefjandi og verður krefjandi á næstu árum. Það lýsir sér m.a. í því að rekstraráætlun ársins 2021 gerir ráð fyrir umtalsverðu tapi. Undir venjulegum kringumstæðum væri slíkt vart ásættanlegt, en í því efnahagsástandi sem skapast hefur í kjölfar Covid-19 er slík staða nánast óumflýjanleg, nema til komi verulegur niðurskurður á þjónustu

og uppsagnir starfsmanna sveitarfélagsins. Slíkar aðgerðir myndu enn frekar auka á þær áskoranir sem við samfélaginu blasa og vera til þess fallnar að draga úr möguleikum til viðspyrnu þegar alheimsfaraldur Covid-19 er genginn yfir. Það er mikilvægt að jafnvægisreglu og skuldareglu, sem tengdar eru fjárhagslegum viðmiðum sveitarstjórnarlaga, sbr. 64. grein sveitarstjórnarlaga nr. 138 frá 2011, hafi tímabundið verið vikið til hliðar, en það auðveldar sveitarfélaginu að vinna út frá ofangreindum markmiðum.

Gott samstarf og stefnumótun grunnurinn

Fjárhagsáætlun hefur verið unnin af sveitarstjórn, sveitarstjóra, skrifstofustjóra og fastanefndum auk þess sem samráð var haft við

forstöðumenn stofnana sveitarfélagsins og endurskoðanda. Heildartekjur sveitarfélagsins eru áætlaðar 620 m.kr. á næsta ári og er gert ráð fyrir neikvæðri rekstrarniðurstöðu upp á 36 milljónir. Vaxtagjöld eru áætluð 16,9 milljónir. Sveitarfélagið greiðir af 150 m. kr langtímalánum í dag og er gert ráð fyrir allt að 562 m. kr nýjum langtímalántökum. Þriggja ára rammaáætlun er á föstu verðlagi miðað við áætlun 2021 hvað varðar rekstrartekjur og rekstrargjöld og einungis áætluð áhrif magnbreytinga á rekstur og efnahag. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld byggja hins vegar á áætluðu verðlagi hvers árs samkvæmt þjóðhagsspá Hagstofu Íslands um áætlaða vísitölu neysluverðs.

Rekstrarafgangur síðustu ár var nýttur til að greiða niður skuldir og byggja upp

Á síðustu árum hefur orðið talsverður viðsnúningur í rekstri sveitarfélagsins til hins betra sem hefur verið grunnur að uppbyggingu og viðhaldi eigna sveitarfélagsins og bættri þjónustu við íbúa. Þessi þróun hefur að miklu leyti tengst sterkri ferðþjónustu í Skútustaðahreppi og vexti þeirrar atvinnugreinar. Heimsfaraldur Covid-19 hefur hins vegar tímabundið kippt fótunum undan ferðþjónustu, með tilheyrandi áhrifum á rekstur Skútustaðahrepps og samfélagið allt. Á slíkum tímum er mikilvægt að nýta sterkan fjárhag sveitarfélagsins til uppbyggingar og viðspyrnu. Hefur verið lögð á það áhersla á árinu 2020 og verður svo jafnframt á árinu 2021. Á árinu 2020 voru stærstu framkvæmdir

- Bygging safntanks á Hólasandi vegna nýrrar fráveitulausnar, í samstarfi Umhverfis- og auðlindaráðuneytið, Landgræðsluna o.fl.
 - Viðhaldsframkvæmdir við Reykjahlíðarskóla
 - Malbikunarframkvæmdir í Klappahrauni
 - Gerð göngu- og hjólreiðastígs í samvinnu við Vegagerðina
 - Endurnýjun stofnlagna hitaveitu
- Aukinheldur var unnið að breyttri aðkomu að skólum og íþróttamiðstöð, ledvæðingu

ljósastaura, stækkun leikskólalóðar og ýmsum verkefnum sem komu til vegna ábendinga frá íbúum í gegnum samráðsgátt, t.d. gerð göngustígs frá Helluhrauni að Krambúð o.fl.

Fjárfestingar 2021

Með áherslu á fjárfestingar sem skapa atvinnu á árinu 2021 og renna stoðum undir langtíma vöxt sveitarfélagsins telur sveitarstjórn að stuðlað verði að hröðum viðsnúningi í atvinnulífi, samhliða því að fleiri stoðum er rennt undir verðmætasköpun svæðisins til framtíðar. Áhersla á fjárfestingar er jafnframt í anda þeirra úrræða sem ríkisstjórn Íslands og Seðlabanki Íslands hafa bent á að nauðsynlegt sé að grípa til í þjóðhagslegu samhengi.

Ekki er gert ráð fyrir að hægt verði að fjárfesta í innviðum samfélagsins, nema til komi verulegar lántökur. Mjög mikilvægt er að eiga í góðu samstarfi við ríki og einkaaðila um uppbyggingu og er því nauðsynlegt að endurmeta fjárfestingarþörf og fjárfestingagetu með reglulegu millibili á árinu 2021. Sveitarfélagið nýtur lágs vaxtastígs í samhengi fjárfestinga, en stýrivextir Seðlabanka Íslands eru 0,75% og hafa aldrei verið lægri.

Nauðsynlegt er að fylgjast afar vel með rekstri sveitarfélagsins á árinu 2021 og gera þær breytingar sem nauðsynlegar eru. Í þeim

fordæmalausú aðstæðum sem nú eru uppi er mikilvægt að rekstur sveitarfélagsins sé sveigjanlegur og fylgst sé með fjármögnunarþörf og rekstri með reglubundnum hætti og eftir því sem forsendur breytast.

Fjárfestingar Skútustaðahrepps á árinu 2021 taka sterklega mið af þeim efnahagslegu og samfélagslegu áskorunum sem fylgt hafa alheimsfaraldri Covid-19. Samfélagið er tilbúið að takast á við áskoranir og hefur grasrótarstarf m.a. leitt til mótunar sex aðgerða sem í dag er unnið að í verkefninu Nýsköpun í norðri, en það hófst í ágúst 2019 og er unnið í samstarfi við Þingeyjarsveit. Þá hefur um árabil verið unnið samkvæmt stefnu sveitarfélagsins að Hamingjuverkefni Skútustaðahrepps, en það var afrakstur stefnumótunarvinnu innan samfélagsins. Á árunum 2016-2018 var unnið að stefnumótun meðal aðila í ferðapjónustu í Skútustaðahreppi og er tekið tillit til þeirrar vinnu við uppþæslu aðalskipulags sveitarfélagsins, sem nú er unnið að. Fjárfestingaáætlun 2021 byggir á ofangreindu og hefur því sterka skírskotun í stefnumótun innan sveitarfélagsins.

Ljóst er að samstillt átak einkaaðila, sveitarfélagsins og ríkisins þarf að koma til svo að takast megi að snúa ofan af miklu atvinnuleysi sem er fyrir hendi nú um stundir í sveitarfélaginu og byggja upp innviði sem treysta munu fjölbreytt atvinnulíf til framtíðar. Sveitarfélagið hefur þegar ráðist í lántöku í kjölfar Covid-19 og mun þurfa taka frekari lán til að hægt verði að hrinda fjárfestingaáætlun 2021 í framkvæmd, en jafnframt er mikilvægt að semja við ríki og einkaaðila um samstarf vegna verkefna, eins og við á. Fjárfestingaáætlun 2021 er sett upp með fyrirvara um að slíkt samstarf takist, en ljóst má vera að fyrir sveitarfélag af þeirri stærðargráðu sem Skútustaðahreppur er, væri það afar íþyngjandi að ráðast í innviðafjárfestingar af þeirri stærðargráðu sem

hér um ræðir, án slíks samstarfs. Að sama skapi hníga sterk rök að því að með fjárfestingum þeim sem hér eru kynntar sé lagður sterkur grunnur að sókn samfélagsins, sterkri viðspyrnu á krefjandi tímum og framgangi Heimsmarkmiða SP innan sveitarfélagsins:

Göngu- og hjólreiðastígur*	330 milljónir
Íbúðabyggð	130 milljónir
Þróun þekkingarseturs**	25 milljónir
Framkvæmdir í og umhverfis ÍMS	35 milljónir
Hjúkrunarheimili að Hvammi	14,3 milljónir
<u>Aðrar framkvæmdir</u>	<u>15 milljónir</u>
Samtals rammi fjárfestinga	549,3 millj.

*Dimmuborgir – Skútustaðir

**Í samvinnu við Vatnajökulsþjóðgarð o.fl. hagaðila

Matvælaframleiðsla í heimabyggð og lágmörkun umhverfisáhrifa

Í rekstri sveitarfélagsins og mótuneyta á þess vegum verði leitast við að kaupa hráefni til matseldar úr héraði þar sem því verður við komið og hagkvæmt getur talist. Unnið verði að verkefni í moltugerð og varðandi lífrænan úrgang, með uppbyggingu hringrásarhagkerfis að markmiði.

Gjaldskrár taka mið af áhrifum Covid-19

Veittur verði afsláttur af gjaldskrá Skjólbrekku og íþróttamiðstöðvar til að stuðla að hamingju sveitunga og blómlegu íþrótt- og menningarlífi og koma til móts við íbúa Skútustaðahrepps á þeim krefjandi tímum sem fylgt hafa heimsfaraldri Covid-19. Þá verði veittur 50% afsláttur af gatnagerðargjöldum samkvæmt samþykkt um gatnagerðargjald, stofngjald holræsa, byggingarleyfisgjald, gjöld vegna skipulagsvinnu og afgreiðslu- og þjónustugjöld í Skútustaðahreppi. Gefinn verði 80% afsláttur af sömu gjaldskrá, sé um að ræða nýbyggingu sem hefur viðurkennda umhverfisvottun á borð við Svansvottun.

Aðrar áherslur árið 2021

Ýmsar aðrar áherslur eru í fjárhagsáætlun ársins 2021. M.a. verður lögð áhersla á að virkja starf fjölmenningarfulltrúa í samstarfi við Þingeyjarsveit og Norðurþing, áframhaldandi þróun Hamingjuverkefnisins með sértækum aðgerðum. Áfram verður boðið upp á ókeypis skólamáltíðir í leik- og grunnskóla og ókeypis frístundþjónustu eftir að skólatíma lýkur hjá grunnskólanum og jafnframt upp á ókeypis ritföng. Sorpmál verða tekin til sérstakrar skoðunar, með lágmörkun sorps og lægri kostnað vegna sorphirðu að markmiði.

Unnið verður að gerð nýs aðalskipulags og unnið að deiliskipulagi við Skjólbrekku. Þá verður áfram unnið að þróun skólastarfs í Reykjahlíðarskóla og samþættingu námsgreina þar. Mótuð verður atvinnu- og nýsköpunarstefna sveitarfélagsins og unnið eftir henni.

Greindir verða möguleikar til útvíkkunar hitaveitunnar og/eða annarra kosta sem jafna húshitunarkostnað og auka möguleika til atvinnusköpunar í sveitarfélaginu og unnið eftir stefnumörkun sem unnin hefur verið, s.s. varðandi lýðheilsustefnu, umhverfisstefnu, menningarstefnu, skólastefnu, húsnæðisáætlun, mannauðsstefnu, umferðaröryggisáætlun, persónuverndarstefnu og fjölmenningarstefnu.

Óvissa er mikil

Óvissuþættir í áætluninni eru, eðli málsins samkvæmt, fjölmargir. Meðal helstu þátta eru:

- Þróun Covid-19 á Íslandi og á heimsvísu.
- Þróun bóluafniss og hversu hratt verður dregið úr ferðatakmarkunum í kjölfar bólusetninga
- Þróun ferðaþjónustunnar og möguleikum hennar til viðspyrnu þegar dregur úr ferðatakmarkunum
- Þróun launakostnaðar, vaxtastigs og verðbólgu

- Íbúáþróun sveitarfélagsins
- Fjárfesting í nýsköpunartækifærum sveitarfélagsins
- Þróun í innviðafjárfestingu sveitarfélagsins, s.s. tengt gestastofu Vatnajökulsþjóðgarðs
- Niðurstaða íbúakosningar um sameiningu Skútustaðahrepps og Þingeyjarsveitar

Fjárhagsáætlun 2022-2024

Gert er ráð fyrir því að þegar líður á árið 2021 hafi atvinnulíf Skútustaðahrepps náð viðspyrnu og að fjárfestingar á árunum 2022-2024 verði fyrst og fremst miðaðar við nauðsynlegt viðhald. Dregið verði úr kostnaði við rekstur sveitarfélagsins, svo sem kostur er og lán greidd upp samfara auknum útsvarstekjum sem koma til í tengslum við þróttmikið atvinnulíf í vexti. Fjárfesting í innviðum á borð við skóla og leikskóla verði fullnýtt áður en til frekari fjárfestinga kemur á þeim sviðum og starf þeirra samþætt eins og fagleg og rekstrarleg sjónarmið kalla á.

HRÓS DAGSINS...

Fá Mývetningar fyrir vasklega skíðagöngu á nýjum göngu- og hjólréiðastíg.

Höldum áfram að styðja hvert annað og munum að nánast engar hugmyndir eru svo galnar að það eigi að skjóta þær niður um leið og þeim er varpað fram. Sveltur sitjandi kráka, en fljúgandi fær!

Sveinn Margeirsson, sveitarstjóri